

Walory przyrodnicze, stan obecny i zagrożenia wybranych alei gminy Lubin

Klara Tomaszewska, Adam Kopcza

Nature Value,
Present State and
Threats of Chosen
Alleys from Lubin
Region

Wstęp

Introduction

Zieleń tras komunikacji drogowej podkreśla linearność krajobrazu, ogranicza przenikanie hałasu drogowego do pobliskich osiedli, tworzy izolację przeciwwietrzną, ochrania pola uprawne i osiedla mieszkaniowe przed spalinami i innymi zanieczyszczeniami motoryzacyjnymi. W zależności od pełnionej funkcji wyróżnia się rozmaite formy zadrzewień. Może być to szpaler, czyli drzewa usytuowane po jednej stronie drogi lub aleja. Z kolei aleja może być jednorzędowa – jeżeli z każdej strony drogi znajduje się jeden rząd drzew, oraz wielorzędowa – gdy rzędów jest po kilka z każdej strony. Pod względem gatunkowym wyróżnia się aleje jednorodne i niejednorodne. Biorąc pod uwagę zasięg koron drzew można mówić o alei krytej, czyli na tyle wąskiej lub z tak potężnymi drzewami, że korony drzew łączą się ze sobą nad drogą i tworzą coś w rodzaju tunelu. Natomiast w przypadku alei otwartej korony drzew tworzących ją nie splatają się ze sobą [Szczęsny 1975; Orzeszek-Gajewska 1984; Majdecki 1981; Siewniak, Mitkowska 1998; Haber, Urbański 2005]. Ze względu na miejsca występowania alei Łukaszewicz [2004] wydzielił cztery typy: aleje wzdłuż dróg łączących miejscowości, wzdłuż utwardzonych dróg lokalnych, wzdłuż nieutwar-

dzonych dróg śródpolnych oraz na terenach parków podworskich.

Obecnie coraz częściej podkreśla się różnorodne funkcje ekologiczne zadrzewień. Zieleń przy trasach komunikacyjnych tworzy między innymi tzw. wyspy środowiskowe, czyli obszary zajmujące siedliska marginalne otoczone terenami nie nadającymi się do zasiedlania i przez to stanowiące np. remizy dla ptaków i innych zwierząt [Kochanowska i in. 1996; Gamrat, Kochanowska 1999; Haber, Urbański 2005; Mackenzie i in. 2003]. Zadrzewienia charakteryzują się bogactwem gatunków roślin zielnych i to nie tylko pospolitych, ale także tych zagrożonych lub podlegających ochronie prawnej. Ponadto najstarsze aleje mogą mieć znaczenie historyczne i kulturowe [Danielewicz i in. 1995; Gamrat, Kochanowska 2005].

Drzewa przy drogach były z reguły sadzone blisko jezdni, na koronie drogi, rzadziej poza rowami przydrożnymi. Pod koniec XX wieku nasilający się ruch samochodowy wymuszał modernizację i przebudowę dróg polegającą często na poszerzeniu jezdni. W efekcie wiele zadrzewień przydrożnych, także starych i zabytkowych alei, uległo likwidacji. Haber i Urbański [Haber, Urbański 2005] beznamiętnie stwierdzają: *Trasy komunikacji drogowej obejmują drogi powiatowe, drogi wojewódzkie, drogi szybkiego ruchu i autostrady. Trasom tym towarzyszą rzędy drzew przydrożnych (w likwidacji od 1972 roku).* Dolny Śląsk jest

regionem, gdzie można odnaleźć wiele wspaniałych alei.

Celem opracowania było wykazanie, na wybranych przykładach, zróżnicowania zadrzewień przydrożnych w gminie Lubin, ocena ich stanu oraz wskazanie zagrożeń.

Obiekty badań

Research objects

Przebadano sześć alei znajdujących się w gminie Lubin w okolicy wsi Lisiec, Chróśtnik oraz Krzeczyn Mały. Obiekty dobrano w ten sposób, aby ukazać zróżnicowanie zadrzewień wynikające z ich lokalizacji, składu gatunkowego i wieku. Jednym słowem – każda z nich jest inna. Wśród omawianych obiektów znalazły się:

- aleja w Liścu - jest ona związana z pałacem w Liścu. Park przy pałacowy oraz ogród warzywny zostały założone przez zakon benedyktynów po 1703 roku. Od roku 1881 do 1945 posiadłość należała do Gustawa Kaisera i jego rodziny. Po wojnie całość znajdowała się pod zarządem PGR-ów, a obecnie właścicielem jest osoba prywatna;
- aleja lipowa wzdłuż szosy z Liśca do Bukowny;
- aleja wierzbowa w Bukownie. Rozpoczyna się przy rzece Czarna Woda i prowadzi w głąb obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”. Drzewa rosną wzdłuż drogi gospodarczej

rozdzielającej łąki i łączącej wieś z dalej położonymi polami uprawnymi;

- aleja kasztanowo-klonowa w Zimnej Wodzie – znajduje się wzdłuż szosy łączącej wieś Karczowiska i Chojnów;
- aleja czereśniowa w Chróśtniku. Drzewa ją tworzące rosną przy polnej drodze prowadzącej od krajowej szosy nr 3 Lubin-Legnica do wsi Chróśtnik. Droga biegnie wśród pól uprawnych;
- aleja lipowa w Krzeczynie Małym łączy szosę relacji Lubin – Chocianowice z założeniem pałacowym. Barokowy pałac został wzniesiony w 1724 roku i w tym też czasie powstał park. Natomiast omawiana aleja wzdłuż drogi dojazdowej powstała prawdopodobnie w latach 60. XIX wieku.

Walory przyrodnicze, stan obecny oraz zagrożenia wybranych alei

Natural value, present state and threats of chosen alleys

Wszystkie wymienione obiekty, mimo tak dużego zróżnicowania, mieszczą się w obrębie typów wyróżnionych przez Łukaszewicza [2004]. W celu bliższego ich scharakteryzowania zmierzono długość

i szerokość alei, policzono drzewa je tworzące, dokonano pomiarów obwodu pni drzew, określono rodzaje występujących uszkodzeń oraz sprawdzono, ile drzew ma wymiary pozwalające na uznanie ich jako pomniki przyrody.

Wybrane aleje nie są ani zbyt długie (mają od 150 do 950 m), ani zbyt szerokie (6-8 m), ale jest to spowodowane miejscami, w których występują. Znajdują się one, bowiem wzdłuż dróg polnych oraz dróg lokalnych obecnie utwardzonych. Drzewa tworzące aleje były wysadzone w różnych odstępach. Najczęściej odległość ta wynosiła pomiędzy 5 a 15 m, rzadziej mniej czyli 3-4 m lub więcej – 20 m. Liczba drzew w poszczególnych obiektach wynosi od 8 do 93, przy czym tak duże zróżnicowanie związane jest nie tylko z długością alei, ale w znacznej mierze z ich stanem.

Ze względu na zastosowane gatunki drzew najciekawsze są dwa obiekty. Pierwszy z nich to aleja w Liścu. Można ją podzielić na trzy części różniące się wiekiem i gatunkiem drzew. Zachwyca dostosowaniem gatunków drzew do funkcji pełnionych przez poszczególne fragmenty alei. Potężne dęby bezszypułkowe (*Quercus petraea*) często spotyka się jako granice parków przypałacowych (zwłaszcza na Dolnym Śląsku), ale w tym wypadku tworzą one zarazem szpaler wzdłuż drogi polnej oddzielającej park od pól uprawnych. Również z końcem parku zadrzewienie dębowe przechodzi w aleję

Część topolowa alei w Liścu
Fragment of poplar alley in Lisiec

Aleja lipowa przy szosie z Liśca do Bukowny
Linden alley by the high road from Lisiec
to Bukowno

Aleja wierzbowa w Bukownie
Willow alley in Bukowno

topolową. Stosunkowo młody wiek drzew sugeruje, że musiały być one sadzone, co najmniej kilkanaście lat po wojnie. Droga polna prowadząca wśród drzew była wykorzystywana do przepędzania bydła na pastwisko, można więc przypuszczać, że niewielkie odległości między drzewami (4 do 5 metrów) miały przyczynić się do otrzymania alei bardziej zwartej, a tym samym dokładniej wyznaczającej drogę zwierzętom. O takim użytkowym znaczeniu tego fragmentu zadrzewień może także świadczyć zastosowanie szybko rosnącego gatunku *Populus x canadensis*. Aleja topolowa przechodzi dalej w najbardziej zaniedbaną i zarośniętą część, w której można odnaleźć 8 dębów czerwonych (*Quercus rubra*) tworzących szpaler. Drzewa są piękne i rozłożyste. Z jednej strony tego fragmentu zadrzewień są pola, ale z drugiej – zagajnik i ciek wodny. Być może dawniej miejsce to było zagospodarowane jako punkt spacerowy i wypoczynkowy, co mogłoby tłumaczyć obecność bardzo dekoracyjnych dębów czerwonych w odległości blisko 300 metrów od granicy parku.

Drugim interesującym obiektem są zadrzewienia w Zimnej Wodzie rozmieszczone wzdłuż szosy łączącej Chojnów z Karczowiskami. Drzewa posadzone zostały w ciekawy sposób: po jednej stronie drogi rosną kasztanowce białe (*Aesculus hippocastanum*), po drugiej klony zwyczajne (*Acer platanoides*). Obsadzenie szlaku komunikacyjnego

dwoma gatunkami, przy czym każdy z nich tworzy szpaler po jednej stronie drogi, nie należy do najczęściej spotykanych. Zazwyczaj w przypadku alei wielogatunkowej osobniki poszczególnych gatunków są przemieszane między sobą, przy czym najczęściej jeden z nich dominuje. Sposób zastosowany w omawianej alei jest bardziej dekoracyjny i podobne układy można spotkać w parkach (np. w parku miejskim w Legnicy).

Pozostałe aleje są bardziej tradycyjne. Nasadzenia w Krzeczynie Małym można zakwalifikować jako aleję wielogatunkową, jako że tworzą ją przedstawiciele trzech gatunków drzew. Jednak zdecydowanie dominuje *Tilia cordata*, natomiast *Aesculus hippocastanum*, *Quercus petraea* oraz *Alnus glutinosa* stanowią nieliczne dodatki. Podobnie wzdłuż drogi łączącej Lisiec z Bukowną występują dwa gatunki lip *Tilia cordata* oraz *Tilia platyphyllos*, ale z wyraźną przewagą tej pierwszej. Natomiast nasadzenia jednogatunkowe prezentują: aleja czereśniowa w Chróstniku oraz wierzbowa w Bukownie.

Stan zdrowotny omawianych alei jest różny. Najlepiej utrzymana jest aleja przy drodze dojazdowej do zabudowań pałacowych w Krzeczynie Małym. Drzewa rosną na koronie drogi, która znajduje się nieco wyżej od przyległych pól i stawu. Jest to aleja wielogatunkowa z dominującą lipą drobnolistną (*Tilia cordata*). Większość drzew jest w bardzo dobrym stanie. Spośród pozostałych omawia-

Pęknięta wierzba w alei w Bukownie
Cracked willow in an alley in Bukowno

nych obiektów wyróżnia ją to, że jest pielęgnowana, a wszystkie luki spowodowane wypadnięciem drzew są uzupełniane nowymi nasadzeniami młodych lip drobnolistnych.

W najgorszym stanie są: aleja czereśniowa, koło Chróstnika oraz wierzbową w Bukownie. W obu przypadkach można mówić raczej o pozostałościach zadrzewień. Z alei czereśniowej pozostało tylko 6 owocujących, pięknych i rozłożystych drzew o rozpiętości koron do 15 m. Wiele drzew już wypadło, obecnie kolejnych 5 jest uschniętych, a dalszych 8 ma usychające gałęzie i połamane konary. Tej alei szczególnie szkoda, gdyż obecnie takich się już nie tworzy i z całą pewnością nikt nie będzie uzupełniał nasadzeń drzew owocowych. Jest to pewien element krajobrazu rolniczego, który znika bezpowrotnie. Podobnie sytuacja wygląda z aleją wierzbową w Bukownie. Jest ona stara i bardzo zniszczona, brakuje nawet kilkudziesięciometrowych odcinków, w związku, z czym drzewa są rozmieszczone nierównomiernie po obu stronach drogi. Pozostałe drzewa *Salix alba* – o niezwykle charakterystycznych

sylwetkach spowodowanych wielokrotnym obcinaniem gałęzi i ogławianiem – są także w bardzo złym stanie: 10 z nich jest połamanych, rozłupanych i pustych w środku i nawet z widocznymi śladami palenia. Stan kolejnych 5-ciu drzew można określić jako średni, natomiast zaledwie trzech – jako dobry. Trudno jednak sobie wyobrazić, by obecni właściciele przyległych łąk chcieli dosadzać brakujące drzewa i zadbać o te jeszcze istniejące. A szkoda, ponieważ w tym konkretnym przypadku drzewa wierzby kruchej spełniały dodatkowo funkcję osuszania silnie uwilgotnionych łąk i pastwisk. Ta aleja wierzbową jest także elementem krajobrazu rolniczego, który powoli znika – a przecież jeszcze nie tak dawno takie zadrzewienia były powszechne i sygnalizowały obecność cieków lub bardziej podmokłych łąk czy pastwisk.

Stan pozostałych omawianych zadrzewień jest znacznie lepszy, chociaż też zróżnicowany. Niezwykle dekoracyjna aleja łącząca Chojnow z Karczewem jest piękna i dobrze zachowana. Jednak pewnym niepokojem, co do jej przyszłości napawa fakt, że drzewa rosną bardzo blisko jezdni i kilka z nich ma uszkodzenia spowodowane przez samochody. Może to być w przyszłości argumentem przemawiającym za usunięciem drzew. Obecnie wartość dekoracyjną szpaleru kasztanowców nieco obniżają przebarwienia będące objawami żerowania szrotówka kasztanowcowiaczka. W alei lipo-

Aleja kasztanowo-klonowa w Zimnej Wodzie
Chestnut-maple alley in Zimna Woda

Rozłożysta czereśnia w alei koło Chróstnika
Branchy cherry tree in a alley near Chróstnik

Aleja lipowa w Krzczynie Małym
Linden alley in Krzczynie Mały

wej przy szosie z Liśca do Bukownicy odnotowano 5 drzew suchych i 12 z widocznymi oznakami zamierania, ale pozostałe (76 sztuk) są zdrowe. Jednak i tutaj drzewa rosną zbyt blisko jezdni (sadzone były wzdłuż drogi wyglądającej inaczej i dostosowanej do zupełnie innego natężenia ruchu), co w przyszłości może stać się argumentem przemawiającym za ich usunięciem. Z kolei interesująca trzyczęściowa aleja w Liścu jest zróżnicowana także z punktu widzenia zdrowotności drzew. Najlepiej zachowana jest część dębowa, a lekkimi oznakami nienajlepszej kondycji charakteryzuje się fragment topolowy. Natomiast w części trzeciej dęby czerwone są piękne i zdrowe, o rozpiętości koron do 12 metrów, ale występują duże luki w szpalerze drzew, które obecnie zarastają krzewami bzu czarnego *Sambucus nigra* oraz drzewami klonu pospolitego *Acer pseudoplatanus*. W efekcie dęby są zastonięte i zauważa się je dopiero jesienią, w momencie przebarwiania liści.

Najbliższe otoczenie alei może mieć wpływ na stan zdrowotny drzew je tworzących. Klasycznym przykładem jest środkowy fragment zadrzewień w Liścu, czyli aleja topolowa (*Populus x canadensis*). Drzewa mają sporo uschniętych gałęzi, ulistnienie jest mocno przerzedzone. Ta część alei prowadzi przez pola, na których obecnie prowadzona jest intensywne uprawa szparagów, z zastosowaniem wysokich dawek nawozów oraz bardzo częstych oprysków. Część pól

jest lekko nachylona w kierunku alei, wobec czego w przypadku deszczu różne substancje chemiczne spływają prosto pod pnie drzew. Od momentu likwidacji PGR-u stan alei się pogarszał, a wyłączenie z użytkowania drogi polnej prowadzącej pomiędzy drzewami spowodował zarośnięcie jej roślinami zielnymi. W przypadku pozostałych obiektów nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie czy zabiegi agrotechniczne miały negatywny wpływ na stan zdrowotny drzew w alejach.

Drzewa pomnikowe w alejach

Trees of a dimensions of a nature monument in alleys

W każdej z omawianych alei odnotowano znaczne rozpiętości obwodów pni drzew. Niektóre z nich są rzeczywiście imponujące, a tym samym drzewa osiągnęły rozmiary pozwalające na objęcie ich ochroną prawną jako pomniki przyrody. Utało się przekonanie, że wymiary „graniczne” dla poszczególnych gatunków drzew obowiązują jednakowe w całej Polsce. Tymczasem ustalone są one dowolnie w poszczególnych częściach kraju. W wielu miejscach ochroną obejmuje się drzewa piękne i okazałe nawet, jeśli nie są najgrubsze i najstarsze. Dla gminy Lubin nie ma wykazu „obowiązujących” wymiarów drzew. Wobec tego wzięto pod uwagę dane zaproponowane

przez Hryniewiczza-Sudnika i Siewniaka [1998] dla Wrocławia oraz przez Rucińskiego [Ruciński 1998] dla drzew poza lasami.

W omawianych alejach odnaleziono 26 drzew, które spełniają wymagania stawiane drzewom pomnikowym. W alei w Liścu wśród wyróżnionych drzew znalazły się 3 dęby bezszypułkowe oraz 1 dąb czerwony, w alei kasztanowo-klonowej w Zimnej Wodzie na ochronę prawną zasługuje 6 klonów pospolitych, natomiast w najbardziej zniszczonej alei czereśniowej aż 13 drzew mogłoby być uznanych za pomniki przyrody. Wydaje się, że największą uwagę powinno się skierować przede wszystkim na potężne czereśnie – może w ten sposób udałoby się uchronić od zniszczenia ten ginący z krajobrazu rolniczego typ alei.

Podsumowanie

Conclusion

Aleje są bardzo charakterystycznym elementem krajobrazu. W gminie Lubin na Dolnym Śląsku można odnaleźć wielką ich różnorodność. Stosowane były drzewa różnych gatunków i sadzono je w aleje jednogatunkowe, wielogatunkowe z wymieszanymi osobnikami poszczególnych gatunków, a także w sposób bardziej dekoracyjny, czyli tak, że każdy z gatunków tworzył osobny szpaler. Aleją najciekawszą ze względu na układ i przystosowanie do pełnionych funkcji jest trzyczęściowa aleja w Liścu,

natomiast ze względu na walory dekoracyjne – dwugatunkowe (kasztanowo-klonowe) zadrzewienia znajdujące się wzdłuż szosy z Chojnowa do Karczowisk. Stan zachowania nasadzeń jest niejednakowy. Z krajobrazu rolniczego powoli znikają aleje czereśniowe i wierzbowe, i tych najbardziej szkoda. Stosunkowo rzadko spotyka się aleje zadbane, w których na bieżąco uzupełnia się wszelkie luki spowodowane wypadnięciem drzew – takim chwalebny wyjątkiem są nasadzenia wzdłuż drogi dojazdowej do pałacu w Krzeczynie Małym. Pewnym niepokojem, co do przyszłości niektórych alei napawa nie stan zdrowotny drzew, ale to, że rosną one zbyt blisko jezdni. Drzewa, bowiem były sadzone wzdłuż dróg wyglądających inaczej niż dzisiaj i przystosowanych do innego natężenia ruchu. Nasadzenia szczególnie zachwycające swoim wyglądem są stare. Dlatego też można w nich odnaleźć wiele drzew, które osiągnęły wymiary pozwalające na uznanie ich jako pomniki przyrody. Warto postarać się o objęcie ich prawną ochroną, a zwłaszcza trzeba zatroszczyć się o te gatunki, które są coraz rzadziej spotykane przy drogach – np. czereśnie czy wierzby.

Klára Tomaszewska

Adam Kopcza

Katedra Botaniki i Ekologii Roślin
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
Department of Botany and Plant Ecology
Wrocław University of Environmental
and Life Sciences

Literatura

1. Danielewicz W., Maliński T., Zatorski J., 1995, *Kulturowe i przyrodnicze znaczenie zadrzewień wzdłuż historycznych traktów śródlęsnych na terenie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”* [w:] „Przegląd Przyrodniczy”, nr VI, 3/4, s. 159-170.
2. Gamrat R., Kochanowska R., 1999, *Charakterystyka zadrzewień śródpólnych na terenie gminy Dobra Szczecińska – ich znaczenie i problemy ochrony* [w:] „Przegląd Przyrodniczy”, nr X, 3-4, s. 77-84.
3. Gamrat R., Kochanowska R., 2005, *Zbiorowiska trawiaste zadrzewień przydrożnych w rejonie Gryfina*, Łąkarstwo w Polsce, Polish Grassland Society, Poznań, nr 8, s. 61-70.
4. Haber Z., Urbański P., 2005, *Kształtowanie terenów zieleni z elementami ekologii*, Wyd. AR w Poznaniu, Poznań, s. 235.
5. Hrynkiewicz-Sudnik J., Siewniak M., 1998, *Rola i funkcje drzew pomnikowych w krajobrazie kulturowym i zasady ich ochrony* [w:] „Miasto-Ogród. Sto lat rozwoju idei”, VII Targi Zieleni Miejskiej Taragra, 1998, s. 97-105.
6. Kochanowska R., Borowiec S., Wołejko L., 1996, *Różnorodność śródpólnych użytków ekologicznych na Pomorzu Szczecińskim* [w:] „Przegląd Naukowy Wydz. Melioracji i Inżynierii Środowiska SGGW”, nr 10, s. 25-32.
7. Łukaszewicz J., 2004, *Wartości zabytkowych alei dawnych założeń podworskich na wybranych przykładach z okolic Łomży* [w:] „Architektura Krajobrazu”, nr 3-4 2004, s. 31-37.
8. Mackenzie A., Ball A. S., Virdee S. R., 2005, *Ekologia. Krótkie wykłady*, PWN, Warszawa.
9. Majdecki L., 1981, *Historia ogrodów – przemiany formy i konserwacje*, PWN, Warszawa.
10. Orzeszek-Gajewska, 1984, *Kształtowanie terenów zieleni w miastach*, PWN, Warszawa.
11. Ruciński, 1998, *Motywy i kryteria uznania tworów przyrody za pomniki*. Las Polski, nr 23, s. 7-10.
12. Siewniak M., 1989, *Zasady cięcia drzew przy ciągach komunikacyjnych* [w:] „Komunikaty Dendrologiczne”, nr 13, Wyd. Zarząd Ochrony i Konserwacji Zespołów Pałacowo-Ogrodowych, Warszawa.
13. Siewniak M., Mitkowska A., 1998, *Tezaurus sztuki ogrodowej*, Oficyna Wydawnicza „Rytm”, Warszawa.
14. Szczęsny T., 1975, *Ochrona przyrody i krajobrazu*, PWN, Warszawa.

Charakterystyka badanych alei

Characteristic of the investigated alleys

Charakterystyka alei	1			2	3	4	5	6
	a	b	c					
Dominujący gatunek	Quercus petrea	Populus x canadensis	Quercus rubra	Tilia cordata	Salix alba	Prunus avium	Aesculus hippocastanum, Acer platanoides	Tilia cordata
Gatunki towarzyszące	-	-	-	Tilia platyphyllos	-	-	-	Aesculus hippocastanum, Alnus glutinosa, Quercus petrea
Szerokość alei [m]	szpaler	6	szpaler	8	6	6	8	9-10
Długość alei [m]	180	230	brak danych	950	280	300	150	330
Liczba drzew	19	54	8	93	18	19	14+9	66 (61+3+1+1)
Średni odstęp między drzewami [m]	3-4, 12-15	4-5	12-15	15	5	15	7-8; 10-20	6-7; 12
Obwód pni [cm]	103-362	119-226	197-320	143-318	142-314	121-205	117-242; 184 - 266	148-430
Sąsiedztwo alei	pola, park	pola	pola, zagajnik	pola	łąki, pastwiska	pola	pola	pola, staw

1 – aleja w Liścu: a – część dębowa, b – część topolowa, c – część z dębami czerwonymi; 2 – aleja wzdłuż szosy z Liśca do Bukowny; 3 – aleja wierzbowa w Bukownie, 4 – aleja czereśniowa w Chrótniku, 5 – aleja kasztanowo-klonowa w Zimnej Wodzie, 6 – aleja lipowa w Krzeczynie Małym

Porównanie stanu zdrowotnego drzew w alejach

Comparison of the health condition of alley trees

Cecha	1			2	3	4	5	6
	a	b	c					
Drzewa uschnięte [sztuki]	-	-	-	5	-	5	-	1
Drzewa z posuszem [sztuki]	-	-	-	12	5	8	-	-
Pnie pęknięte, dziuplaste, połamane	-	-	-	-	10	-	-	-
Braki drzew w alei	+	.	+	.	+	+	.	.
Drzewa - stan dobry [sztuki]	19	.	8	76	3	5	14+9	53
Drzewa – stan średni [sztuki]	-	54	-	12	5	8	.	12
Drzewa – stan zły [sztuki]	.	.	.	5	10	6	.	1

1 – aleja w Liścu: a - część dębowa, b – część topolowa, c – część z dębami czerwonymi; 2 – aleja wzdłuż szosy z Liśca do Bukowny; 3 – aleja wierzbowa w Bukownie, 4 – aleja czereśniowa w Chrótniku, 5 - aleja kasztanowo-klonowa w Zimnej Wodzie, 6 – aleja lipowa w Krzeczynie Małym